

REMISSVAR

2017-02-02
Dnr 3.9:0991/16

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Utkast till lagrådsremiss Befogenheter för polisen när beslut om avvisning eller utvisning verkställs

(dnr Ju2016/09295)

Inledning

Barnombudsmannen har beretts möjlighet att ge synpunkter på utkast till lagrådsremiss Befogenheter för polisen när beslut om avvisning eller utvisning verkställs. Barnombudsmannen kommenterar förslaget utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och hur den har tolkats av FN:s kommitté för barnets rättigheter (FN:s barnrättskommitté) i dess allmänna kommentarer och rekommendationer till Sverige

7 Polismyndigheten bör ha samma förutsättningar som Migrationsverket att ta barn i förvar

Förslaget innebär att ett barn ska få tas i förvar om det är sannolikt att ett beslut om avvisning kommer att meddelas av Poismyndigheten eller om det är fråga om att förbereda eller genomföra verkställigheten av ett sådant beslut. Barnombudsmannen avstyrker förslaget.

Det tydliggörs i lagrådsremissen att denna typ av tvångsåtgärd inte är något som barnet ska utsättas för i onödan och att barnets bästa ska beaktas. Dock anser Barnombudsmannen att skälen för att utvidga statens rätt att ta ensamkommande barn i förvar är ytterst tveksamma. I lagrådsremissen beskrivs att skälen för att frihetsberöva barnet ska vara att barnet på ett bättre sätt kan förberedas för en verkställighet. Att sättas i förvar och därmed frihetsberövas kan inte som utgångspunkt ses som något positivt, det är en inskränkning av barnets mänskliga rättigheter. Barnombudsmannen avstyrker förslaget eftersom det inte är önskvärt att införa ännu en möjlighet för samhället att frihetsberöva barn då de skäl som anförs inte är tillräckliga för att motivera så långtgående inskränkningar av barnets rättigheter.

FN:s barnrättskommitté har identifierat ett antal luckor i skyddet för ensamkommande barn generellt. Kommittén konstaterar att i många länder blir ensamkommande barn och barn som har skilts från föräldrarna rutinmässigt förvägrade inresa, eller hålls kvar vid gränsen av gränskontroll- eller immigrationstjänstemän. I andra fall får de inresetillstånd, men förvägras möjlighet att söka asyl, eller så hanteras deras asylansökningar inte på ett ålders- och

könsanpassat sätt. Barnombudsmannen ställer sig frågande till hur barnets rätt att söka asyl i landet ska säkerställas om Polismyndigheten ges befogenheter att ta barnet i förvar redan vid en yttre gränskontroll. Barnombudsmanen har under året pratat med barn på flykt, både ensamkommande och barn i familj. Det är tydligt att barn saknar kunskap om vad asyl är, hur man söker asyl och om han eller hon tidigare har sökt asyl i andra länder. Att ställa krav på framförallt ensamkommande barn att de ska känna till hur de ska söka asyl redan vid gränsen samtidigt som de riskerar att hamna i förvar är inte acceptabelt. Att enbart söka asyl är heller aldrig en tillräcklig grund för att sätta en person i förvar.

Enligt barnkonventionen artikel 37 (b) får inget barn godtyckligt berövas sin frihet. Barnrättskommittén har också uttalat att ensamkommande barn eller barn som åtskilts från sina föräldrar som regel inte ska tas i förvar. Barnombudsmannen, och samtliga barnombud i Europa, är av inställningen att inget barn ska sättas i förvar, vare sig det är ensamkommande eller kommer med sina föräldrar. Om det görs ska det vara en sista utväg och för kortast möjliga tid. Barnombudsmannen vill här också hänvisa till vad vi säger om förvar i vårt remissvar till det omarbetade mottagardirektivet. Denna hållning delas också av flera internationella organ, bland annat Europarådets kommitté mot tortyr, Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter, Europaparlamentet, ett flertal FN-uppföljningsorgan och inte minst barnrättskommittén. Om ett barn absolut måste placeras i förvar får det inte vara endast på grund av att barnet sökt asyl eller tagit sig in i landet illegalt, placeringen ska vara under kortast möjliga tid (timmar eller max ett par dagar enligt Europarådets kommissionär för mänskliga rättigheter) och i lokaler som är anpassade för barnet.

Föredragande i ärendet har varit program- och utredningschefen Anna Karin Hildingson Boqvist.

Fredrik Malmberg
barnombudsman